ט: כהן משיח פרק שלישי הוריות

עין משפט נר מצוה

א א מי׳ פט״ו מהל׳ שגגות הלכה ז סמג עשין רלז:
ב ב מי׳ שם הלכה ט סמג שם:
ג ג מי׳ שם הלי ז:
ד ד מי׳ שם הלכה ט:

רבינו חננאל

לאשמת העם הרי משיח כצבור: ולא בעבודת כוכבים. פירוש א) כ״ד עד שיורו לבטל מקצת תלקים מקצת. מג״ל דתנו רבנן בספרי לפי שיצאת עבודת כוכבים לידון בעצמה. יכול יהו חייבין על העלם מצוה כולה: נאמר כאן אם מעיני העדה ונאמר להלן ונעלם דבר מעיני מה להלן בב״ד אף כאן בב״ד מה להלן דבר ולא כל הנוף אף כאן דבר ולא כל הנוף: מתני׳ אין חייבין. פירוש ב״ד אלא על העלם דבר עם שגגת המעשה: כגא הני מילי דאין ב״ד חייבין [כלא העלם דבר] דת״ר בספרא ישנו. יכול יהו חייבין על שגגת המעשה ת״ל ישנו ונעלם שאין חייבין אלא על העלם דבר עם שגגת מעשה. וכן המשיח לאשמת העם כתיב. הרי משיח כצבור: ולא בעבודת כוכבים. כדתניא בספרי לפי שיצאת עבודת כוכבים לידון בעצמה. יכול יהו חייבין על שגגת המעשה שלה. נאמר כאן מעיני ונאמר וכו׳: אחאן לאוקמא למתניתן מדלא קתני משיח בעבודת כוכבים לענין שגגת מעשה כדבי ולא רבנן. דתניא כתוספתא משיח בעבודת כוכבים רבי אומר בשגגת המעשה. פירוש בלא העלם דבר. וחכ״א בהעלם דבר ושוין שבשעורה כיחיד ושוין שאין מביא אשם הלוי: ודחי׳ ותסברא זדונו כרת ושגגתו חטאת מי קתני וכן המשיח והא קימא לן לקמן דאין חייבין בעבודת כוכבים אלא על דבור שזדונו כרת ושגגתו חטאת. אלא תנא ליה כהא. פירוש גבי שאר מצות וה״ה בעבודת כוכבים הכא נמי תנא ליה גבי מצות וה״ה לעבודת כוכבים. ולעולם רבנן היא: ס״ט דרבי אמר קרא התם בפרשה שלח לך וכפר הכהן על הנפש השגגה בחטאה בשגגה נפש זה נשיא ב) שוגגת זה משיח בחטאה בשגגה רבי סבר הכי קאמר רחמנא מי שחטאו בשגגת מעשה לחודה בשאר מצות יביא בעבודת כוכבים על שגגת מעשה לחודה. יצא משיח שחטאי ושגגת מעשה. ושוין שבשעורה כיחיד. כדאמרן פירוש שוגגת זה משיח. ס״א מנא לן דכתיב ואם נפש אחת אחד יחיד ואחד נשיא ואחד משיח בכלל נפש אחת הם: (שייך לדף ז) ושוין שאין משיח מביא אשם חלוי דכתיב ביה על שגגתו אשר שגג. מי שחטאו בשגגת מעשה לחודה מייתי אשם חלוי. יצא משיח שחטאו בשגגת מעשה עם העלם דבר. אחמה״ר משיח ג) חטאו בשגגה הוא. פי׳ בעבודת כוכבים לרבי אלא אימא מי שכל חטאו בשגגת מעשה לחודה. יצא משיח דבעי כשאר מצות העלם דבר. אקשינן מכדי כל חטאו בשגגת כתיב. וסדקינן אין דא״כ נכתוב על שגגתו לחודה. אשר שגג למה לי. אלא הכי קאמר מי שכל חטאו בשגגה יצא זה שאין כל חטאו בשגגה: מתני׳ אין חייבין אלא על דבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת וכן המשיח. ולא בעבודת כוכבים אלא על דבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת. דתנו רבנן רבי אומר נאמר כאן וזנודעה החטאת אשר חטאו עליה. ונאמר להלן לצורור לגלות ערוותה עליה מה להלן דבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת אף כאן כן וכן המשיח דכתיב לאשמת העם הרי משיח כצבור יחיד ונשיא אחי׳ מצות מצות. פירוש כתיב בצבור ושם אחת מכל מצות ה׳ וביחיד כתיב בעשותה אחת ממצות ה׳. ובעבודת כוכבים אתיא מעיני מעיני יחיד ונשיא ומשיח. אמר קרא ואם נפש אחת כולן נפש אחת הן וילמוד התחתון מעליון: אקשינן. ורבנן דמפקי האי עליה דאחוות אשה אחרינא בתחלת יבמות פנא להו דאין חייבין אלא על דבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת ופריקנן נפקא להו מדמקרי. ס״א מדסתני ליה רבי יהושע בן לוי לבריה תורה אחת יהיה לכם לעושה בשגגת הנפש אשר תעשה ביד רמה מן האורח ומן הגר את וגו׳ מפורש בתחלת פרק חלק דהאי מגדף עובד עבודת כוכבים הוא. והניא בספרי רבי ישמעאל אומר בעבודת כוכבים הכתוב מדבר כאשר כי דבר ה׳ בזה. שכיזה דבור ראשון שנאמר למטה מפי הקב״ה אנכי ה׳ אלהיך ולא יהיה לך. הוקשה כל התורה כולה לעבודת כוכבים מה עבודת כוכבים דבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתה חטאת והכי תניא בספרא אשר לא תעשינה יכול דברים שחייבין על זדונם כרת ודברים שאין חייבין על זדונם כרת. ת״ל תורה אחת יהיה לכם לעושה בשגגה כעבודת כוכבים. מה עבודת כוכבים מיוחדת מעשה שחייבין על זדונה כרת ועל שגגתה חטאת אף כל מעשה שחייבין על זדונם כרת ועל שגגתן חטאת. אשכחן

קשיין אהדדי. דקתני אלא שאין משיח [חייב] אטומאת מקדש וקדשיו הא בשמיעת קול ונטוי שפתים חייב: **כדלי דלות.** משיח פטור מכולהו כדכתיב [ב] זה קרבן אהרן דאין אמרת בתה לו מוכה והאי דקאמר דמשיח חייב בשמיעת קול ונטוי שפתים כגון בדלות בתורין וכני יונה שעדיין לא גמר גדלי דלות:

דר״ש סבר לה כר״ע בחדא. דפטר ליה למשיח מדלי דלות מזה קרבן אהרן וכניו: **ופליג עליה בחדא.** בדלות דאילו ר״ע פטר ליה נמי בדלות דקאמר שאין מתכפר בעשירים האיפה אין מתכפר בכולן ולר״ש בדלי דלות הוא דאין מתכפר הא בדלות ועשירות מתכפר: **מ״ט דר׳ שמעון.** דאמר ולא משיח אינו חייב בטומאת מקדש וקדשיו: **דכתיב.** בטומאת מקדש וקדשיו ונלרתה הנפש ההיא מתוך הקהל מי שקרבנו שוה לקהל יצא זה שאין קרבנו שוה לקהל א״כ נשיא נמי אין קרבנו שוה לקהל שוה בכפרה דיוה״כ א״כ כהנים נמי לא שוו לקהל בכפרה דיוה״כ כהנים שוו לקהל בשאר מצות דשנה כולה משיח נמי הא שוה בשאר מצות דשנה אלא אמר רבא אימא הכי מי שחטאתו שוה ליחידים ומאי ניהו קהל: ר״א אומר הנשיא מביא שעיר וכו׳: א״ר יוחנן לא אמר ר׳ אליעזר אלא בטומאת מקדש וקדשיו הואיל ונאמר ברת בו בבקבועה אמר רב פפא ה״נ מסתברא דאי ס״ד ר״א על כולהון קאמר מבדי שעיר נשיא ופר משיח במקום יחיד לחטאת קאי ניתני נמי משיח מביא פר בשמיעת קול ובמוי שפתים אלא מדלא קתני משיח ש״מ אטומאת מקדש וקדשיו קאי דמשיח פטור א״ל רב הונא בריה דרב נתן לר״פ ממאי דלמא ר״א אכולהון קאי ובמשיח סבר לה כר״ע דאמר משיח פטור בכולן א״ל ור״ע מי פטר ליה מפר [ג] ותו לא מידי א״ר יוחנן מודה ר״א שאין מביא [ד] אשם תני תנא קמיה דרב ששת אשם תלוי בא על טומאת מקדש וקדשיו א״ל דאמר לך מני ר״א היא דאמר הואיל ונאמר בו כרת בבקבועה מייתי נשיא שעיר עליה והא״ר יוחנן מודה ר׳ אליעזר שאין מביא אשם תלוי דתניא [ה] אם חטא לרבות את המשיח ת״ל אם חטא לרבות את הנשיא מה נשיא מביא שעיר אף משיח מביא שעיר אמר רב הונא בריה דרב יהושע לא קשיא כאן בדלות כאן בדלי דלות ור״ש סבר לה כר״ע בחדא ופליג עליה בחדא סבר לה כר״ע בדלי דלות דפטור ופליג עליה בדלות: אלא שאין כ״ג חייב כו׳: אמר חזקיה מ״ט דר״ש דכתיב [ו] ונכ